

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M.P.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 września 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w Mysłowicach

z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt II K 11/19,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Mysłowicach do ponownego rozpoznania,**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

Waldemar Płóciennik

Eugeniusz Wildowicz

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Mysłowicach wyrokiem z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt II K 11/19, uznał M.P. za winnego tego, że „w dniu 4 czerwca 2017 r., w nieustalonym miejscu, ze skutkiem w C., za pośrednictwem sieci Internet, zamieścił ogłoszenie nr

[...] na portalu ogłoszeniowym [www.\[...\].pl](http://www.[...].pl) i działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził F.W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 2000 zł z tytułu wpłaconej zaliczki, wprowadzając pokrzywdzonego w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązywania się z umowy sprzedaży ciągnika marki F. - przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu w okresie od 5 marca 2012 r. do 9 listopada 2013 r., od dnia 15 listopada 2007 r. do dnia 16 listopada 2007 r. i od dnia 2 lutego 2008 r. do dnia 27 maja 2008 r., kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Łódź-Śródmieście w Łodzi z dnia 27 maja 2008 r., sygn. akt V K 121/08, za umyślne przestępstwo podobne z art. 288 § 1 k.k.” - tj. za winnego występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. sąd zobowiązał M.P. do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego F.W. 2000 złotych.

Żadna ze stron postępowania nie zaskarżyła rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, dlatego też wyrok uprawomocnił się w dniu 11 lutego 2020 r.

Kasację na korzyść skazanego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego materialnego, tj. art. 64 § 1 k.k., polegające na przyjęciu, że M.P. popełnił zarzucany mu czyn w warunkach powrotu do przestępstwa, którego za podstawę zastosowania przyjęto odbycie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego Łódź-Śródmieście w Łodzi z dnia 27 maja 2008 r., sygn. akt V K 121/08, za przestępstwo podobne z art. 288 k.k., mimo, iż żadna z kar jednostkowych wymierzonych za przestępstwo podobne z art. 288 k.k., objętych węzłem kary łącznej, nie była orzeczona w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności”. Skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z akt sądowych Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, oznaczonych sygn. V K121/08, w celu wykazania, że w niniejszej sprawie nie zaistniały przesłanki warunkujące przypisanie skazanemu czynu popełnionego w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k. i w konsekwencji uchylenie wyroku Sądu I instancji i

przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Mysłowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego M.P. okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Podzielić należy stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że jednym z warunków, od spełnienia którego uzależniona jest możliwość przyjęcia, iż sprawca danego czynu dopuszcza się go w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., jest ustalenie, że został on uprzednio skazany za umyślne przestępstwo podobne na karę pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej 6 miesięcy i że odbył karę co najmniej w takiej wysokości. Przy czym przez tak orzeczoną karę należy rozumieć zasadniczą, jednostkową karę pozbawienia wolności, która to kara w przypadku objęcia jej karą łączną musi być wymierzona chociażby za jedno z przestępstw poprzednich, do którego odnosi się podobieństwo przestępstwa ponownego, właśnie w rozmiarze nie niższym niż 6 miesięcy.

Przenosząc powyższe rozważania natury ogólnej na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że nie został spełniony podstawowy warunek z art. 64 § 1 k.k. - a mianowicie skazania za czyn podobny na karę co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności i odbycia tej kary w takim wymiarze.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie IV KK 51 /13, w wypadku orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności, 5-letni okres przewidziany w art. 64 § 1 k.k. biegnie od odbycia kary łącznej, przy czym kara za przestępstwo poprzednie, do którego odnosi się podobieństwo przestępstwa ponownego musi być orzeczona w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności. Tymczasem, z załączonego do akt niniejszej sprawy odpisu wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w sprawie V K 121/08 wynika, iż Sąd skazał M.P. za 6 czynów i wymierzył mu kary jednostkowe: za czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 226 § 1 k.k.

w zw. z art. 31 § 2 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 190 § 1 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 288 § 1 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. - 5 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie, Sąd na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności i orzekł karę łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 5 lat. W dniu 5 lipca 2011 r. (k – 90-91) Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wydał postanowienie o zarządzeniu wykonania kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat. Kara ta została odbyta w okresie od 15.11.2007 r. do 16.11.2008 r. od 2.02.2008 r. do 27.05.2008 r. od 5.03.2012 r. do 9.11.2013 r. (k – 176verte).

Z analizy akt sprawy wynika, że M.P. za czyn z art. 288 § 1 k.k. został skazany jedynie na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Nie mógł więc za to właśnie przestępstwo odbyć kary w wymiarze warunkującym działanie w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k.. Wadliwie przyjęcie przez sąd faktu odbycia kary w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, dotyczyło kary łącznej orzeczonej także za inne czyny objęte powołanym wyrokiem i nie ma znaczenia, że tą karą łączną były objęte kary jednostkowe w wymiarze 5 miesięcy pozbawienia wolności każda, za dwa czyny z art. 288 § 1 k.k.

Powyższe oznacza, że nie został spełniony warunek przyjęcia recydywy z art. 64 § 1 k.k., ponieważ nie była orzeczona wobec oskarżonego kara w wymiarze co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności, stąd też, przed datą popełnienia przypisanego mu czynu na mocy zaskarżonego niniejszą kasacją wyroku, nie mógł odbyć co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za przypisane mu wcześniej umyślne przestępstwo podobne.

Orzeczenie wobec M.P. przez Sąd Rejonowy kary pozbawienia wolności w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego i miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, także w zakresie opisu czynu, jego kwalifikacji prawnej i unormowań odnoszących się do jej wykonywania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Mysłowicach i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd będzie zobowiązany do uwzględnienia powyższych uwag.

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[r.g.]